

รายละเอียดของรายวิชา

รหัสวิชา ๐๐๐ ๑๓๖

รายวิชา ภาษาบาลี (Pali)

รายวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา ระดับปริญญาตรี (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)

กลุ่มวิชาเอก รายวิชาโท (หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต)

ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๘

หลักสูตรระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา
๒. จำนวนหน่วยกิต
๓. หมวดวิชา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน
๕. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)(ถ้ามี)
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite)(ถ้ามี)
๘. สถานที่เรียน
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา
๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา
๓. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา
๔. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs) กับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับบทรียน (LLOs)

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา
๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา
๓. แนวคิดกระบวนการจัดการเรียนรู้
๔. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

หมวดที่ ๔ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนิสิต

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs) กับระดับการเรียนรู้ (LL)
๒. ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs) กับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (TQF)
๓. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs) กลยุทธ์การสอนและกลยุทธ์การประเมิน

สารบัญ (ต่อ)

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน
๒. การประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. ตำราและเอกสารหลัก
๒. เอกสารและข้อมูลเสนอแนะ
๓. ทรัพยากรอื่น ๆ

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต
๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน
๓. การปรับปรุงการสอน
๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา
๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
คณะ	วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น
หลักสูตร/สาขาวิชา	พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคม รัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา

๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาบาลี

๒. จำนวนหน่วยกิต

๓ หน่วยกิต (๓-๐-๖)

๓. หมวดวิชา

หมวดรายวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา ระดับปริญญาตรี (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)
กลุ่มวิชาเอก รายวิชาโท (หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต)

๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

๔.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

พระมหาอิริวัฒน์ ภัทรกวี, ดร. (น.ธ.เอก, ป.ธ.๖, พธ.บ., ศศ.ม., ประ.ด.)

๔.๒ อาจารย์ผู้สอน

พระมหาอิริวัฒน์ ภัทรกวี, ดร. (น.ธ.เอก, ป.ธ.๖, พธ.บ., ศศ.ม., ประ.ด.)

๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ ๑ ชั้นปีที่ ๑

๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)(ถ้ามี)

(ไม่มี)

๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite)(ถ้ามี)

(ไม่มี)

๘. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

๑.๑ จุดมุ่งหมายการเรียนรู้

- ๑) เพื่อให้นิสิตรู้และเข้าใจความหมาย ความสำคัญและคุณประโยชน์ของภาษาบาลีได้
- ๒) เพื่อให้นิสิตอธิบายกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ภาษาบาลีได้
- ๓) เพื่อให้นิสิตถ่ายทอดความรู้เรื่องหลักไวยากรณ์ภาษาบาลีให้ผู้อื่นเข้าใจได้
- ๔) เพื่อให้นิสิตอธิบายความต่างกันระหว่างภาษาบาลีกับภาษาอื่น ๆ ได้
- ๕) เพื่อให้นิสิตรู้และเข้าใจหลักไวยากรณ์เพื่อการแต่งแปลบาลี
- ๖) เพื่อให้นิสิตรู้และเข้าใจประโยค และความสัมพันธ์ของบทในประโยคภาษาบาลี
- ๗) เพื่อให้นิสิตรู้และเข้าใจหลักการแปลและการแต่งบาลี

๑.๒ จุดมุ่งหมายเชิงคุณธรรม

- ๑) เพื่อให้นิสิตเห็นคุณค่าของภาษาบาลีในฐานะภาษาที่สื่อหรือถ่ายทอดแนวคิดของศาสนา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และประเพณีที่ดำรงในเอเชียตะวันออกเฉียง
- ๒) เพื่อให้นิสิตตระหนักถึงคุณค่าของภาษาบาลีในฐานะเป็นภาษาที่บันทึกคัมภีร์พระพุทธศาสนา
- ๓) เพื่อให้นิสิตเกิดความสำนึกที่จะดำรงคุณค่าของภาษาบาลีให้อยู่คู่พระพุทธศาสนาและสังคมไทย

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

๒.๑ วัตถุประสงค์ของรายวิชา

- เพื่อให้นิสิตรู้และเข้าใจความเป็นมาและพัฒนาการของภาษาบาลี หลักบาลีไวยากรณ์และนำหลักบาลีไวยากรณ์เพื่อการแต่งภาษาบาลีและการแปลภาษาบาลีทั้งโดยอรรถและโดยพยัญชนะให้ถูกต้องตามหลักภาษาและความสัมพันธ์ของบทในประโยคภาษาบาลี

๒.๒ วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

- เพื่อเน้นการทำสื่อการเรียนการสอนโดย e-learning
- เปลี่ยนแปลงเนื้อหาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักฐานเชิงประจักษ์
- เพื่อให้มีการอนุรักษ์ส่งเสริม การศึกษาภาษาบาลี
- เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของภาษาบาลี
- ให้มีความซาบซึ้งในภูมิปัญญาของปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา

๓. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs) ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs)

PLOs	CLOs
PLO1 มีความรู้ด้านหลักภาษาไทย วรรณกรรม วัฒนธรรมทางภาษาไทย การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยในศตวรรษที่ ๒๑ และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กระบวนการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้	CLO1 อธิบายหลักอักขรวิธีในภาษาบาลีได้อย่างถูกต้อง CLO2 วิเคราะห์ส่วนประกอบของคำในภาษาบาลีตามหลักวจวิภาคได้ CLO3 ประยุกต์ใช้หลักบาลีไวยากรณ์ในการแต่งประโยคบาลีพื้นฐานได้ CLO4 แปลข้อความบาลีเบื้องต้นเป็นภาษาไทยได้อย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ CLO5 แสดงความเข้าใจในการใช้ภาษาบาลีอย่างเหมาะสมต่อบริบททางพระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วย อักขรวิธี วจวิภาค และหลักการแต่ง-แปลบาลีเบื้องต้น

The study of Pali grammar encompasses orthography, morphological analysis, and foundational principles of Pali composition and translation.

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	การปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง	สอนเสริม
๔๕	๐	๙๐	ตามความต้องการของ นิสิต

ลักษณะรายวิชา

☒ บรรยาย ☐ ปฏิบัติการ

การวัดและประเมินผล

☒ A-F ☐ S/U ☐ P

๓. แนวคิดกระบวนการจัดการเรียนรู้

การบรรยายเชิงสัมพันธ์ ปลุกฝังให้มีระเบียบวินัย โดยเน้นการเข้าชั้นเรียนให้ตรงเวลา การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย วิธีการเรียนรู้ใช้กรณีศึกษา วิธีการเรียนรู้โดยการปฏิบัติ เรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมจากการอภิปรายกลุ่มกิจกรรมกลุ่มย่อย แนะนำตำราและส่งเสริมให้นิสิตค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองด้วยตนเองนอกห้องเรียนในประเด็นต่าง ๆ และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน กำหนดหัวข้อองค์ความรู้ให้นิสิตค้นคว้าและนำเสนอ

๔. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

อาจารย์ผู้สอนจัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มตามที่จะได้ตกลงแต่ละภาคการศึกษาอย่างน้อย ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยให้นัดล่วงหน้าเพื่อพบอาจารย์ผู้สอนผ่าน E-mail, Messenger, Line หรือในกรณีเร่งด่วน นัดผ่านทางโทรศัพท์ ๐๘๖๘๖๔๔๔๖๗

หมวดที่ ๔ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนิสิต

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs) กับระดับการเรียนรู้ (LL)

ลำดับ (CLOs)	คำอธิบายผลลัพธ์การเรียนรู้ CLOs statement	ระดับการเรียนรู้ Level of Learning
CLO1	อธิบายหลักอักขรวิธีในภาษาบาลีได้อย่างถูกต้อง	พุทธิพิสัย
CLO2	วิเคราะห์ส่วนประกอบของคำในภาษาบาลีตามหลักวິวภาคได้	ทักษะพิสัย
CLO3	ประยุกต์ใช้หลักบาลีไวยากรณ์ในการแต่งประโยคบาลีพื้นฐานได้	ทักษะพิสัย
CLO4	แปลข้อความบาลีเบื้องต้นเป็นภาษาไทยได้อย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์	ทักษะพิสัย
CLO5	แสดงความเข้าใจในการใช้ภาษาบาลีอย่างเหมาะสมต่อบริบททางพุทธศาสนา	จิตตพิสัย

๒. ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs) กับมาตรฐานการเรียนรู้

ระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ในรายวิชา Course-Level Learning Outcomes	มาตรฐานการเรียนรู้				
	จริยธรรม (Ethics)	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	ลักษณะบุคคล (Character)	วิทยาการจัดการเรียนรู้ (Learning Management)
CLO1 อธิบายหลักอักขรวิธีในภาษาบาลีได้อย่างถูกต้อง		✓			
CLO2 วิเคราะห์ส่วนประกอบของคำในภาษาบาลีตามหลักทวิภาคได้			✓		
CLO3 ประยุกต์ใช้หลักบาลีไวยากรณ์ในการแต่งประโยคบาลีพื้นฐานได้				✓	
CLO4 แปลข้อความบาลีเบื้องต้นเป็นภาษาไทยได้อย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์			✓		
CLO5 แสดงความเข้าใจในการใช้ภาษาบาลีอย่างเหมาะสมต่อบริบททางพุทธศาสนา				✓	

๓. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs) กลยุทธ์การสอนและกลยุทธ์การประเมิน

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs)	กลยุทธ์การสอนตาม CLOs	กลยุทธ์สำหรับวิธีการวัดและประเมินผลตาม CLOs
CLO1 อธิบายหลักอักขรวิธีในภาษาบาลีได้อย่างถูกต้อง CLO2 วิเคราะห์ส่วนประกอบของคำในภาษาบาลีตามหลักทวิภาคได้	PLO 1 มีความรู้ด้านหลักภาษาไทย วรรณกรรม วัฒนธรรมทางภาษาไทย การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยในศตวรรษที่ ๒๑ และ	(๑) การเรียนรู้โดยการปฏิสัมพันธ์เชิงปฏิบัติการ (Interaction Action Learning) (๒) การเรียนรู้จากกรณีศึกษา (Case Study)	วิธีการวัดและประเมินผล ๑) การสอบข้อเขียน ๒) การประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs)	กลยุทธ์การสอนตาม CLOs	กลยุทธ์สำหรับวิธีการวัดและประเมินผลตาม CLOs
CLO3 ประยุกต์ใช้หลักบาลีไวยากรณ์ในการแต่งประโยคบาลีพื้นฐานได้ CLO4 แปลข้อความบาลีเบื้องต้นเป็นภาษาไทยได้อย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ CLO5 แสดงความเข้าใจในการใช้ภาษาบาลีอย่างเหมาะสมต่อบริบททางพุทธศาสนา	หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กระบวนการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้	(๓) การเรียนรู้โดยบูรณาการการปฏิบัติงานจริงในสถานศึกษา (Work-Integrated Learning: WIL) (๔) การบรรยายเชิงปฏิสัมพันธ์(Interactive lecture) (๕) การเรียนรู้โดยใช้ฉากทัศน์เป็นพื้นฐาน (Scenario-based learning) (๖) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning)	๓) การประเมินกระบวนการเรียนรู้ และการนำเสนอผลงานในรายวิชา ๔) การประเมินความสามารถในการจัดการความรู้ เครื่องมือการวัดและประเมินผล ๑) แบบทดสอบ ๒) แบบประเมินและเกณฑ์การประเมินผลงาน ๓) แบบประเมินและเกณฑ์การประเมินกระบวนการเรียนรู้ และการนำเสนอผลงาน

๔. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs) กับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับบทเรียน (LLOs)

LLOs	CLO1	CLO2	CLO3	CLO4	CLO5
LLO1 อธิบายเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษาบาลีได้ - อธิบายความหมายและความสำคัญของภาษาบาลี - เขียนและการอ่านภาษาบาลี	✓				✓
LLO2 อธิบาย จำแนก วิเคราะห์ เปรียบเทียบ อ่านเขียนเกี่ยวกับอักขรวิธีได้ตามบาลีไวยากรณ์ - จำแนกอักขระในภาษาบาลีออกเป็นพยัญชนะและสระได้อย่างถูกต้อง - อธิบายฐานกรณ์ของอักขระแต่ละตัวในภาษาบาลีได้ - ระบุอักขระที่เกิดในฐานเดียวกัน และจัดกลุ่มได้อย่างถูกต้อง - เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอักขระที่เกิดในฐานเดียวกัน อักขระที่เกิดในสองฐานได้	✓				✓

LLOs	CLO1	CLO2	CLO3	CLO4	CLO5
- แสดงความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของเสียงอักขระ (เช่น เสียงก้อง/ไม่ก้อง นาสิก ฯลฯ) ได้อย่างถูกต้อง - วิเคราะห์และอ่านคำที่มีพยัญชนะสังโยคในภาษาบาลีได้อย่างถูกต้อง					
LLO3 อธิบาย จำแนก วิเคราะห์ เปรียบเทียบ อ่านเขียนเกี่ยวกับสนธิได้ตามบาลีไวยากรณ์ - อธิบายหลักการเกิดสนธิในภาษาบาลีได้ - จำแนกประเภทของสนธิ ได้แก่ สระสนธิ พยัญชนะสนธิ และนิคหิตสนธิ ได้อย่างถูกต้อง - วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของคำที่เกิดจากสระสนธิได้อย่างมีเหตุผลตามหลักไวยากรณ์บาลี - ระบุรูปแบบของพยัญชนะสนธิที่พบบ่อย และอธิบายการเปลี่ยนแปลงเสียงที่เกิดขึ้นได้ - อธิบายบทบาทของนิคหิตในการเกิดสนธิ และวิเคราะห์การเปลี่ยนเสียงที่เกี่ยวข้องได้ - ประยุกต์ใช้ความรู้เรื่องสนธิในการอ่านและวิเคราะห์ข้อความภาษาบาลีได้อย่างถูกต้อง	✓				✓
LLO4 อธิบาย จำแนก วิเคราะห์ เปรียบเทียบ อ่านเขียนเกี่ยวกับนามศัพท์ได้ตามบาลีไวยากรณ์ - อธิบายความหมายและลักษณะของนามนาม คุณนาม และสัพพนามในภาษาบาลีได้อย่างถูกต้อง - วิเคราะห์องค์ประกอบของนามศัพท์ ได้แก่ ลิงค์ วจนะ วิภัติอายตนิบาต และการันต์ ได้อย่างเข้าใจ - จำแนกนามศัพท์ตามลิงค์ (ปุงลิงค์, อิตถीलิงค์, นปุงสกลิงค์) และวจนะ (เอกพจน์, พหูพจน์) ได้อย่างถูกต้อง - แยกนามศัพท์ในแต่ละลิงค์และวจนะตามหลักไวยากรณ์บาลีได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม - ประยุกต์ความรู้เรื่องการแยกนามศัพท์ในการแต่งหรือแปลประโยคบาลีเบื้องต้นได้		✓	✓	✓	
LLO5 อธิบาย จำแนก วิเคราะห์ เปรียบเทียบ อ่านเขียนเกี่ยวกับกตปิยศัพท์ได้ตามบาลีไวยากรณ์		✓	✓	✓	

LLOs	CLO1	CLO2	CLO3	CLO4	CLO5
- อธิบายหลักการแจกติปยศัพที่ได้อย่างถูกต้อง - แจกคำสังขยาในภาษาบาลีได้ตามหลักไวยากรณ์ - อธิบายลักษณะและหน้าที่ของสัพพนามในภาษาบาลีได้ - แจกสัพพนามตามวิภัติ วจนะ และลึงค์ได้อย่างถูกต้อง - นำติปยศัพที่ สังขยา และสัพพนามไปใช้ในการแปลบทบาลีเบื้องต้นได้อย่างเหมาะสม					
LLO6 อธิบาย จำแนก วิเคราะห์ เปรียบเทียบ อ่านเขียนเกี่ยวกับ อพยยศัพที่ได้ตามบาลีไวยากรณ์ - อธิบายความหมายและหน้าที่ของอพยยศัพที่ในภาษาบาลีได้อย่างถูกต้อง - จำแนกประเภทของอพยยศัพที่ ได้แก่ อุปสัค นิบาต และปัจจัย ได้อย่างเหมาะสม - ยกตัวอย่างอุปสัค นิบาต และปัจจัยที่ใช้อยู่ในภาษาบาลีได้ - วิเคราะห์บทบาทของอพยยศัพที่ในโครงสร้างประโยคบาลีได้อย่างชัดเจน - นำอพยยศัพที่มาใช้ในการแปลหรือสร้างข้อความบาลีพื้นฐานได้อย่างเหมาะสม		✓	✓	✓	
LLO7 อธิบาย จำแนก วิเคราะห์ เปรียบเทียบ อ่านเขียนเกี่ยวกับ อาขยาดได้ตามบาลีไวยากรณ์ - อธิบายความหมายและหน้าที่ของอาขยาดในไวยากรณ์บาลีได้อย่างถูกต้อง - แจกแจงองค์ประกอบทั้ง ๘ ของอาขยาด พร้อมทั้งอธิบายบทบาทของแต่ละองค์ประกอบได้ - จำแนกประเภทของวิภัติ กาล วจนะ และบุรุษในอาขยาดได้อย่างถูกต้อง - วิเคราะห์โครงสร้างของอาขยาดโดยแยกส่วนประกอบ เช่น ธาตุ ปัจจัย และวากได้ - แจกคำกริยาบาลีโดยใช้หลักการของอาขยาดและองค์ประกอบทั้ง ๘ ได้อย่างถูกต้อง		✓	✓	✓	
LLO8 อธิบาย จำแนก วิเคราะห์ เปรียบเทียบ อ่านเขียนเกี่ยวกับ กริยาภิกตักได้ตามบาลีไวยากรณ์		✓	✓	✓	

LLOs	CLO1	CLO2	CLO3	CLO4	CLO5
- อธิบายองค์ประกอบของกริยาภิตก ได้แก่ วิภตติ กาล และปัจจัยได้อย่างถูกต้อง - แจกธาตุลงในกิตปัจจัยได้อย่างเหมาะสมตามหลักไวยากรณ์บาลี - แจกธาตุลงในกิจปัจจัยได้อย่างถูกต้อง พร้อมทั้งวิเคราะห์หน้าที่ของคำที่เกิดจากการแจกได้ - แจกธาตุลงในกิตกิจปัจจัยได้อย่างถูกต้องและอธิบายความหมายที่ได้จากคำที่เกิดขึ้นได้ - วิเคราะห์และจำแนกธาตุ วาก และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างกริยาภิตกได้					
LLO9 อธิบาย จำแนก วิเคราะห์ เปรียบเทียบ อ่านเขียนเกี่ยวกับนามภิตกได้ตามบาลีไวยากรณ์ - อธิบายความหมายและหน้าที่ของ “สาธนะ” ในบริบทของนามภิตกได้อย่างชัดเจน - ระบุและอธิบายปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้ในนามภิตกได้อย่างถูกต้อง - วิเคราะห์และแจกแจงองค์ประกอบของคำที่ประกอบด้วยกิตปัจจัยได้ - วิเคราะห์คำที่ประกอบด้วยกิจปัจจัย โดยสามารถแยกองค์ประกอบและอธิบายหน้าที่ของแต่ละส่วนได้ - เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกิตปัจจัย กิจปัจจัย และกิตกิจปัจจัยได้ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ		✓	✓	✓	
LLO10 อธิบาย จำแนก วิเคราะห์ เปรียบเทียบ อ่านเขียนเกี่ยวกับสมาสได้ตามบาลีไวยากรณ์ - อธิบายความหมายและหลักเกณฑ์ทั่วไปของ “สมาส” ในภาษาบาลีได้ - จำแนกประเภทของสมาสทั้ง ๖ ประเภทได้อย่างถูกต้อง - วิเคราะห์ลักษณะเฉพาะและองค์ประกอบของแต่ละประเภทสมาสได้ - ยกตัวอย่างคำสมาสของแต่ละประเภทได้อย่างเหมาะสม - แยกแยะและตีความคำสมาสในข้อความบาลีพื้นฐานได้ - ประยุกต์ใช้ความรู้เรื่องสมาสในการแต่งหรือแปลประโยคบาลีอย่างมีประสิทธิภาพ		✓	✓	✓	

LLOs	CLO1	CLO2	CLO3	CLO4	CLO5
LLO11 อธิบาย จำแนก วิเคราะห์ เปรียบเทียบ อ่านเขียน เกี่ยวกับตัทธิตได้ตามบาลีไวยากรณ์ - อธิบายความหมายและหลักการเกิดตัทธิต จากปัจจัยได้ - จำแนกประเภทของตัทธิต ได้แก่ สามัญญตัทธิต ภาวตัทธิต และ อพยยตัทธิต ได้อย่างถูกต้อง - อธิบายความหมายและหน้าที่ของตัทธิตย่อยในกลุ่มสามัญญตัทธิต ทั้ง ๑๓ ประเภทได้ - วิเคราะห์และระบุปัจจัยตัทธิตในคำบาลี พร้อมอธิบายที่มาของการ แปรรูปคำได้อย่างมีเหตุผล - สร้างคำบาลีโดยใช้ตัทธิตปัจจัยอย่างถูกต้องตามหลักบาลีไวยากรณ์		✓	✓	✓	
LLO12 อธิบายหลักไวยากรณ์เพื่อการแต่ง-แปลบาลีได้ - จำแนกประเภทของประโยคในภาษาบาลี ตามโครงสร้างทางไวยากรณ์ เนื้อหา และหลักสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้อง - อธิบายลักษณะและหน้าที่ของแต่ละประเภทของประโยคบาลี ได้ อย่างชัดเจน - วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทประธานกับบทขยายประธาน ได้ อย่างเป็นระบบ - อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างบทประธานกับบทกิริยา ทั้งในกรณีที่ อยู่ระหว่างและในคุมพากย์ ได้อย่างถูกต้อง - แสดงความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างบทกรรมกับบทกิริยา ได้ โดยการยกตัวอย่างประโยคบาลี - ช้หลักสัมพันธ์ในไวยากรณ์บาลีเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของ ประโยค ได้อย่างเหมาะสม - ประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับหลักสัมพันธ์ในการแต่งและแปล ประโยคบาลีเบื้องต้น ได้			✓	✓	✓
LLO13 อธิบายหลักการแปลบาลีได้ - อธิบายความแตกต่างระหว่างการแปลโดยพยัญชนะและการแปล โดยอรรถได้ - ระบุและนำเสนอหลักการและลำดับขั้นตอนในการแปลประโยค บาลีได้อย่างถูกต้อง			✓	✓	✓

LLOs	CLO1	CLO2	CLO3	CLO4	CLO5
- วิเคราะห์และแปลประโยคเลขนอก-เลขในได้ตามหลักไวยากรณ์บาลี - แปลประโยคอุปมา-อุปไมยจากภาษาบาลีเป็นภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับบริบท					
LLO14 อธิบายหลักการแต่งบาลีได้ - อธิบายหลักการเรียงนิบาตในประโยคบาลีได้อย่างถูกต้อง - จัดเรียงบทนามนามให้สัมพันธ์กันตามหลักไวยากรณ์บาลีได้ - วิเคราะห์และเรียงบทวิเศษณ์ให้สัมพันธ์กับคำหลักในประโยคบาลีได้ - เรียงลำดับบทกิริยาในประโยคบาลีได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ - กำหนดตำแหน่งของบทกิริยาวิเศษณ์ในประโยคบาลีได้อย่างเหมาะสม - เรียงลำดับวิกิตำนาในประโยคบาลีให้ถูกต้องและสื่อความหมายได้ชัดเจน			✓	✓	✓

ข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน (ปรับปรุงเพิ่มเติม)

- ๔.๑) นิสิตรู้และเข้าใจในผลลัพธ์การเรียนรู้ในรายวิชา (CLOs)
- ๔.๒) นิสิตมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ในรายวิชา (CLOs)
- ๔.๓) นิสิตรู้และเข้าใจในคู่มือนิสิตระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา ๒๕๖๘
- ๔.๔) นิสิตรู้และเข้าใจในปรัชญาการศึกษา วิสัยทัศน์ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
- ๔.๕) นิสิตรู้และเข้าใจใน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมร่วมของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
- ๔.๖) นิสิตรู้และเข้าใจในผลลัพธ์การเรียนรู้ในหลักสูตรที่ศึกษา

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียน การสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
๑	• ปฐมนิเทศ	CLO1 CLO5	๓	๐	เพื่อให้นิสิต ตระหนักถึง	<u>กิจกรรม</u>	พระมหา อธิวัฒน์

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
	๑) ชี้แจงรายละเอียดเนื้อหาของรายวิชาฯ ที่สอน ๒) ชี้แจงกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละสัปดาห์ ๓) ชี้แจงวิธีการวัดและการประเมินผล ๔) ชี้แจงระเบียบและข้อตกลงร่วมกัน ๕) แนะนำเอกสารหนังสือ และตำราที่เกี่ยวข้องในรายวิชาฯ ๖) ทดสอบก่อนเรียนฯ บทที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษาบาลี ๑.๑ ความหมายและความสำคัญของภาษาบาลี ๑.๒ การเขียนและการอ่านภาษาบาลี				คุณค่าของภาษาบาลีในฐานะเป็นภาษาที่บันทึกคัมภีร์พระพุทธศาสนา	- อาจารย์ผู้สอนและนิสิตนำตัว - อาจารย์ผู้สอนชี้แจงสาระสำคัญของเนื้อหาวิชา - อาจารย์ผู้สอนชี้แจงวิธีการวัดผลและประเมินผล - อาจารย์และนิสิตร่วมแสดงความคิดเห็นและพิจารณาข้อตกลงร่วมกัน - อาจารย์ผู้สอนแจกแบบทดสอบฯ ให้นิสิตทำก่อนเรียน สื่อ - เอกสาร <i>Course Syllabus</i> - เอกสารประกอบการสอนฯ - แบบทดสอบก่อนเรียน - โปรแกรม <i>Power point</i>	ภทรกวี, ดร.
๒	บทที่ ๒ อักษรวิธี ๒.๑ อักษรในภาษาบาลี	CLO1 CLO5	๓	๐	เพื่อให้ นิสิต อธิบาย กฎเกณฑ์	กิจกรรม - อาจารย์ผู้สอนบรรยายในหัวข้อ “อักษรวิธี”	พระมหา อธิวัฒน์ ภทรกวี, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
	๒.๒ ฐานกรณ์ของ อักขระ ๒.๓ อักขระที่เกิดในฐาน เดียว ๒.๔ อักขระเกิดในสอง ฐาน ๒.๕ เสียงอักขระ ๒.๖ พยัญชนะสังโยค				ไวยากรณ์ภาษา บาลีได้ เพื่อให้นิสิต ถ่ายทอดความรู้ เรื่องหลัก ไวยากรณ์ภาษา บาลีให้ผู้อื่น เข้าใจได้	- อาจารย์ผู้สอน เปิดโอกาสให้นิสิต ได้ซักถาม/แสดง ความคิดเห็น และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วม - อาจารย์ผู้สอน มอบหมายงานให้ นิสิตเป็นรายบุคคล หรือกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้า/และ นำเสนอเกี่ยวกับ ลักษณะรูปแบบ และฉันทลักษณ์ ของร่ายตามความ สนใจบาลีไวยากรณ์ <u>สื่อ</u> - เอกสาร ประกอบการสอน - โปรแกรม <i>Power point</i>	
๓	บทที่ ๓ สนธิ ๓.๑ สระสนธิ ๓.๒ พยัญชนะสนธิ ๓.๓ นิคคหิตสนธิ	CLO1 CLO5	๓	๐	เพื่อให้นิสิต อธิบาย กฎเกณฑ์ ไวยากรณ์ภาษา บาลีได้ เพื่อให้นิสิต ถ่ายทอดความรู้ เรื่องหลัก	กิจกรรม - อาจารย์ผู้สอน บรรยายในหัวข้อ “สนธิ” - อาจารย์ผู้สอน เปิดโอกาสให้นิสิต ได้ซักถาม/แสดง ความคิดเห็น และ	พระมหา อธิวัฒน์ ภทฺรกี, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
					ไวยากรณ์ภาษา บาลีให้ผู้อื่น เข้าใจได้ ประเภทกาพย์ ต่าง ๆ ได้	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วม - อาจารย์ผู้สอน มอบหมายงานให้ นิสิตเป็นรายบุคคล หรือกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้า/และ นำเสนอเกี่ยวกับ บาลีไวยากรณ์ สื่อ - เอกสาร ประกอบการสอน - โปรแกรม <i>Power point</i>	
๔	บทที่ ๔ นามศัพท์ ๔.๑ นามนาม ๔.๒ คุณนาม ๔.๓ สัพพนาม ๔.๔ องค์ประกอบของ นามศัพท์ - ลิงค์ - วจนะ - วิภัติ - อายุตนิบาต - การันต์ ๔.๕ การแจกนามศัพท์ - การแจกนามศัพท์ใน บุคลิกลิงค์	CLO2 CLO3 CLO4	๓	๐	เพื่อให้ให้นิสิต อธิบาย กฎเกณฑ์ ไวยากรณ์ภาษา บาลีได้ เพื่อให้ให้นิสิต ถ่ายทอดความรู้ เรื่องหลัก ไวยากรณ์ภาษา บาลีให้ผู้อื่น เข้าใจได้	กิจกรรม - อาจารย์ผู้สอน บรรยายในหัวข้อ “นามศัพท์” - อาจารย์ผู้สอน เปิดโอกาสให้นิสิต ได้ซักถาม/แสดง ความคิดเห็น และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วม - อาจารย์ผู้สอน มอบหมายงานให้ นิสิตเป็นรายบุคคล หรือกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้า/และ	พระมหา อริวัฒน์ ภทฺทกวี, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
	- การแจกนามศัพท์ใน อิตาลีก - การแจกนามศัพท์ใน นโปเลียน					นำเสนอเกี่ยวกับ บาลีไวยากรณ์ <u>สื่อ</u> - เอกสาร ประกอบการสอน - โปรแกรม <i>Power point</i>	
๕	บทที่ ๕ กติบัญญัติ ๕.๑ การแจกกติบัญญัติ ๕.๒ การแจกสังขยา ๕.๓ การแจกศัพท์นาม	CLO2 CLO3 CLO4	๓	๐	เพื่อให้นิสิต อธิบาย กฎเกณฑ์ ไวยากรณ์ภาษา บาลีได้ เพื่อให้นิสิต ถ่ายทอดความรู้ เรื่องหลัก ไวยากรณ์ภาษา บาลีให้ผู้อื่น เข้าใจได้	<u>กิจกรรม</u> - อาจารย์ผู้สอน บรรยายในหัวข้อ “ <u>กติบัญญัติ</u> ” - อาจารย์ผู้สอน เปิดโอกาสให้นิสิต ได้ซักถาม/แสดง ความคิดเห็น และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วม - อาจารย์ผู้สอน มอบหมายงานให้ นิสิตเป็นรายบุคคล หรือกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้า/และ นำเสนอเกี่ยวกับ บาลีไวยากรณ์ <u>สื่อ</u> - เอกสาร ประกอบการสอน - โปรแกรม <i>Power point</i>	พระมหา อิริวัฒน์ ภทฺทวิ, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
๖	บทที่ ๖ อพยยศัพท์ ๖.๑ อุปสรรค ๖.๒ นิบาต ๖.๓ ปัจจัย	CLO2 CLO3 CLO4	๓	๐	เพื่อให้นิสิต อธิบาย กฎเกณฑ์ ไวยากรณ์ภาษา บาลีได้ เพื่อให้นิสิต ถ่ายทอดความรู้ เรื่องหลัก ไวยากรณ์ภาษา บาลีให้ผู้อื่น เข้าใจได้	<u>กิจกรรม</u> - อาจารย์ผู้สอน บรรยายในหัวข้อ “ อพยยศัพท์ ” - อาจารย์ผู้สอน เปิดโอกาสให้นิสิต ได้ซักถาม/แสดง ความคิดเห็น และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วม - อาจารย์ผู้สอน มอบหมายงานให้ นิสิตเป็นรายบุคคล หรือกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้า/และ นำเสนอเกี่ยวกับ บาลีไวยากรณ์ ตาม ความสนใจ <u>สื่อ</u> - เอกสาร ประกอบการสอน - โปรแกรม <i>Power point</i>	พระมหา อริวัฒน์ ภทฺรกี, ดร.
๗	บทที่ ๗ อาขยาต องค์ประกอบของ อาขยาต ๘ อย่าง ๗.๑ วิภัติ ๗.๒ กาล ๗.๓ บท	CLO2 CLO3 CLO4	๓	๐	เพื่อให้นิสิต อธิบาย กฎเกณฑ์ ไวยากรณ์ภาษา บาลีได้	<u>กิจกรรม</u> - อาจารย์ผู้สอน บรรยายในหัวข้อ “ อาขยาต ” - อาจารย์ผู้สอน เปิดโอกาสให้นิสิต	พระมหา อริวัฒน์ ภทฺรกี, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
	๗.๔ วนะ ๗.๕ บุรุษ ๗.๖ ธาตุ ๗.๗ วาจก ๗.๘ ปัจจัย				เพื่อให้นิสิต ถ่ายทอดความรู้ เรื่องหลัก ไวยากรณ์ภาษา บาลีให้ผู้อื่น เข้าใจได้	ได้ซักถาม/แสดง ความคิดเห็น และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วม - อาจารย์ผู้สอน มอบหมายงานให้ นิสิตเป็นรายบุคคล หรือกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้า/และ นำเสนอเกี่ยวกับ บาลีไวยากรณ์ สื่อ - เอกสาร ประกอบการสอน - โปรแกรม Power point	
๘	บทที่ ๘ กิริยาภิตก ๘.๑ องค์ประกอบของ กิริยาภิตก -วิภัติ, กาล, ปัจจัย ๘.๒ การแจกธาตุลงใน กิตปัจจัย ๘.๓ การแจกธาตุลงใน กิจปัจจัย ๘.๔ การแจกธาตุลงใน กิตกิจปัจจัย	CLO2 CLO3 CLO4	๓	๐	เพื่อให้นิสิต อธิบาย กฎเกณฑ์ ไวยากรณ์ภาษา บาลีได้ เพื่อให้นิสิต ถ่ายทอดความรู้ เรื่องหลัก ไวยากรณ์ภาษา บาลีให้ผู้อื่น เข้าใจได้	กิจกรรม - อาจารย์ผู้สอน บรรยายในหัวข้อ “กิริยาภิตก” - อาจารย์ผู้สอน เปิดโอกาสให้นิสิต ได้ซักถาม/แสดง ความคิดเห็น และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วม - อาจารย์ผู้สอน มอบหมายงานให้ นิสิตเป็นรายบุคคล	พระมหา อธิวัฒน์ ภาทรกวี, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
						หรือกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้า/และ นำเสนอเกี่ยวกับ บาลีไวยากรณ์ สื่อ - เอกสาร ประกอบการสอน - โปรแกรม <i>Power point</i>	
๙	บทที่ ๙ นามกิตก์ ๙.๑ สาธนะ ๙.๒ ปัจจัยแห่งนามกิตก์ ๙.๓ วิเคราะห์ในกิต ปัจจัย ๙.๔ วิเคราะห์ในกิจจ ปัจจัย ๙.๕ วิเคราะห์ในกิตกิจจ ปัจจัย	CLO2 CLO3 CLO4	๓	๐	เพื่อให้นิสิต อธิบาย กฎเกณฑ์ ไวยากรณ์ภาษา บาลีได้ เพื่อให้นิสิต ถ่ายทอดความรู้ เรื่องหลัก ไวยากรณ์ภาษา บาลีให้ผู้อื่น เข้าใจได้	กิจกรรม - อาจารย์ผู้สอน บรรยายในหัวข้อ “นามกิตก์” - อาจารย์ผู้สอน เปิดโอกาสให้นิสิต ได้ซักถาม/แสดง ความคิดเห็น และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วม - อาจารย์ผู้สอน มอบหมายงานให้ นิสิตเป็นรายบุคคล หรือกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้า/และ นำเสนอเกี่ยวกับ บาลีไวยากรณ์ สื่อ - เอกสาร ประกอบการสอน	พระมหา อธิวัฒน์ ภทฺรกวี, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
						- โปรแกรม <i>Power point</i>	
๑๐	บทที่ ๑๐ สมาส ๑๐.๑ กัมมธารยสมาส ๑๐.๒ ทิคุสมาส ๑๐.๓ ตัปปุริสสมาส ๑๐.๔ ทวันทวสมาส ๑๐.๕ อัปยยิภาวสมาส ๑๐.๖ พหุพพิหิสมาส	CLO2 CLO3 CLO4	๓	๐	เพื่อให้นิสิต อธิบาย กฎเกณฑ์ ไวยากรณ์ภาษา บาลีได้ เพื่อให้นิสิต ถ่ายทอดความรู้ เรื่องหลัก ไวยากรณ์ภาษา บาลีให้ผู้อื่น เข้าใจได้	กิจกรรม - อาจารย์ผู้สอน บรรยายในหัวข้อ “สมาส” - อาจารย์ผู้สอน เปิดโอกาสให้นิสิต ได้ซักถาม/แสดง ความคิดเห็น และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วม - อาจารย์ผู้สอน มอบหมายงานให้ นิสิตเป็นรายบุคคล หรือกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้า/และ นำเสนอเกี่ยวกับ บาลีไวยากรณ์ สื่อ - เอกสาร ประกอบการสอน - โปรแกรม <i>Power point</i>	พระมหา อริวัฒน์ ภทฺรกี, ดร.
๑๑	บทที่ ๑๑ ตัทธิต ๑๑.๑ สามัญญัตตัทธิต ๑๓ - โคตตตัทธิต - ตรัตยาหิตัทธิต	CLO2 CLO3 CLO4	๓	๐	เพื่อให้นิสิต อธิบาย กฎเกณฑ์ ไวยากรณ์ภาษา บาลีได้	กิจกรรม - อาจารย์ผู้สอน บรรยายในหัวข้อ “ตัทธิต”	พระมหา อริวัฒน์ ภทฺรกี, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
	- ราคาที่ต่ำที่สุด - ขาดที่ต่ำที่สุด - สมุหที่ต่ำที่สุด - ฐานที่ต่ำที่สุด - พหุที่ต่ำที่สุด - เสถียรที่ต่ำที่สุด - ต่ำที่สุดที่ต่ำที่สุด - ปกติที่ต่ำที่สุด - สังคมที่ต่ำที่สุด - ปรุณที่ต่ำที่สุด - วิภาคที่ต่ำที่สุด ๑๑.๒ ภาวะที่ต่ำที่สุด ๑๑.๓ อพยยที่ต่ำที่สุด				เพื่อให้ให้นิสิต ถ่ายทอดความรู้ เรื่องหลัก ไวยากรณ์ภาษา บาลีให้ผู้อื่น เข้าใจได้	- อาจารย์ผู้สอน เปิดโอกาสให้นิสิต ได้ซักถาม/แสดง ความคิดเห็น และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วม - อาจารย์ผู้สอน มอบหมายงานให้ นิสิตเป็นรายบุคคล หรือกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้า/และ นำเสนอเกี่ยวกับ บาลีไวยากรณ์ <u>สื่อ</u> - เอกสาร ประกอบการสอน - โปรแกรม <i>Power point</i>	
๑๒	บทที่ ๑๒ หลัก ไวยากรณ์เพื่อการแต่ง- แปลบาลี ๑๒.๑ ประโยคในภาษา บาลี - ประโยคที่จัดตาม โครงสร้างทางไวยากรณ์ - ประโยคที่จัดตาม เนื้อหา - ประโยคที่จัดตาม หลักสัมพันธ์	CLO3 CLO4 CLO5	๓	๐	เพื่อให้ให้นิสิตรู้ และเข้าใจหลัก ไวยากรณ์เพื่อ การแต่งแปล บาลี เพื่อให้ให้นิสิตรู้ และเข้าใจ ประโยค และ ความสัมพันธ์ ของบทใน	กิจกรรม - อาจารย์ผู้สอน บรรยายในหัวข้อ “หลักไวยากรณ์ เพื่อการแต่ง-แปล บาลี” - อาจารย์ผู้สอน เปิดโอกาสให้นิสิต ได้ซักถาม/แสดง ความคิดเห็น และ	พระมหา อธิวัฒน์ ภาทรวี, ดร.

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
	๑๒.๒ ความสัมพันธ์ของ บทในประโยค - ความสัมพันธ์ ระหว่างบทประธานกับ บทขยายประธาน - ความสัมพันธ์ ระหว่างบทประธานกับ บทกิริยาในระหว่าง - ความสัมพันธ์ ระหว่างบทประธานกับ บทกิริยาในคุมพากย์ - ความสัมพันธ์ ระหว่างบทกรรมกับบท กิริยา ๑๒.๓ หลักสัมพันธ์				ประโยคภาษา บาลี เพื่อให้นิสิตรู้ และเข้าใจ หลักการแปล และการแต่ง บาลี	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วม - อาจารย์ผู้สอน มอบหมายงานให้ นิสิตเป็นรายบุคคล หรือกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้า/และ นำเสนอเกี่ยวกับ บาลีไวยากรณ์ สื่อ - เอกสาร ประกอบการสอน - โปรแกรม <i>Power point</i>	
๑๓	บทที่ ๑๓ หลักการแปล บาลี ๑๓.๑ ประเภทการแปล - การแปลโดยพยัญชนะ - การแปลโดยอรรถ ๑๓.๒ หลักการแปลและ ลำดับการแปลบาลี ๑๔.๓ หลักการแปล ประโยคเลขนอก-เลขใน ๑๓.๔ หลักการแปล ประโยคอุปมา-อุปไมย	CLO3 CLO4 CLO5	๓	๐	เพื่อให้นิสิตรู้ และเข้าใจหลัก ไวยากรณ์เพื่อ การแต่งแปล บาลี เพื่อให้นิสิตรู้ และเข้าใจ ประโยค และ ความสัมพันธ์ ของบทใน ประโยคภาษา บาลี เพื่อให้นิสิตรู้ และเข้าใจ	กิจกรรม - อาจารย์ผู้สอน บรรยายในหัวข้อ “หลักการแปล บาลี” - อาจารย์ผู้สอน เปิดโอกาสให้นิสิต ได้ซักถาม/แสดง ความคิดเห็น และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วม - อาจารย์ผู้สอน มอบหมายงานให้ นิสิตเป็นรายบุคคล	พระมหา อริวัฒน์ ภทฺทกวี, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
					หลักการแปล และการแต่ง บาลี	หรือกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้า/และ นำเสนอเกี่ยวกับ บาลีไวยากรณ์ สื่อ - เอกสาร ประกอบการสอน - โปรแกรม <i>Power point</i>	
๑๔-๑๕	บทที่ ๑๔ หลักการแต่ง บาลี ๑๔.๑ หลักการเรียง นิบาต ๑๔.๒ หลักการเรียงบท นามนาม ๑๔.๓ หลักการเรียงบท วิเศษนะ ๑๔.๔ หลักการเรียงบท กิริยา ๑๔.๕ หลักการวางบท กิริยวิเศษนะ ๑๔.๖ หลักการเรียง วิกติกัตตา สรุปบทเรียน	CLO3 CLO4 CLO5	๖	๐	เพื่อให้นิสิตรู้ และเข้าใจหลัก ไวยากรณ์เพื่อ การแต่งแปล บาลี เพื่อให้นิสิตรู้ และเข้าใจ ประโยค และ ความสัมพันธ์ ของบทใน ประโยคภาษา บาลี เพื่อให้นิสิตรู้ และเข้าใจ หลักการแปล และการแต่ง บาลี	กิจกรรม - อาจารย์ผู้สอน บรรยายในหัวข้อ “หลักการแต่ง บาลี” - อาจารย์ผู้สอน เปิดโอกาสให้นิสิต ได้ซักถาม/แสดง ความคิดเห็น และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วม - อาจารย์ผู้สอน มอบหมายงานให้ นิสิตเป็นรายบุคคล หรือกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้า/และ นำเสนอเกี่ยวกับ บาลีไวยากรณ์ สื่อ	พระมหา อธิวัฒน์ ภทรทวี, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
						- เอกสาร ประกอบการสอน - โปรแกรม <i>Power point</i>	
๑๖	สอบปลายภาค		๓	๐			พระมหา อิทธิวัฒน์ ภทรทวี, ดร.
รวมชั่วโมง			๙๐	๐			

๒. การประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

๑) เครื่องมือและน้ำหนักในการวัดและประเมินผล

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้	วิธีการวัดผล*				น้ำหนัก (ร้อยละ)
	MCQ	ผลงานกลุ่ม	นำเสนอ ผลงานเดี่ยว	Rubrics Scoring	
CLO1 อธิบายหลักอักขรวิธีใน ภาษาบาลีได้อย่างถูกต้อง	๑๐	-	-	๕	๑๕
CLO2 วิเคราะห์ส่วนประกอบของคำ ในภาษาบาลีตามหลักทวิภาคได้	๑๐	-	-	๕	๑๕
CLO3 ประยุกต์ใช้หลักบาลีไวยากรณ์ ในการแต่งประโยคบาลีพื้นฐานได้	๑๐	-	-	-	๑๐
CLO4 แปลข้อความบาลีเบื้องต้นเป็น ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องตามหลัก ไวยากรณ์	-	๑๐	๑๕	๕	๓๐
CLO5 แสดงความเข้าใจในการใช้ ภาษาบาลีอย่างเหมาะสมต่อบริบท ทางพุทธศาสนา	-	๑๐	๑๕	๕	๓๐

ผลลัพธ์การเรียนรู้	วิธีการวัดผล*				น้ำหนัก (ร้อยละ)
	MCQ	ผลงานกลุ่ม	นำเสนอ ผลงานเดี่ยว	Rubrics Scoring	
รวม	๓๐	๒๐	๓๐	๒๐	๑๐๐

๒) ตารางวิเคราะห์การประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรมการ ประเมินผลการเรียนรู้	ผลลัพธ์การเรียนรู้	กำหนดการ ประเมิน (สัปดาห์ที่)	สัดส่วนของการประเมินผล
๑. ทดสอบย่อย ๒. สอบปลายภาค ๓. งานที่มอบหมายให้ นิสิตทำ ๔. การนำเสนองาน ตามที่ได้รับมอบหมาย	CLO1 อธิบายหลักอักขรวิธีในภาษา บาลีได้อย่างถูกต้อง CLO2 วิเคราะห์ส่วนประกอบของ คำในภาษาบาลีตามหลักจวิภาคได้ CLO3 ประยุกต์ใช้หลักบาลี ไวยากรณ์ในการแต่งประโยคบาลี พื้นฐานได้ CLO4 แปลข้อความบาลีเบื้องต้น เป็นภาษาไทยได้อย่างถูกต้องตาม หลักไวยากรณ์ CLO5 แสดงความเข้าใจในการใช้ ภาษาบาลีอย่างเหมาะสมต่อบริบท ทางพุทธศาสนา	๑. ตามที่อาจารย์ และนิสิตตกลง ร่วมกัน ๒. การทดสอบย่อย ก่อนเรียน ๓. สอบปลายภาค ในสัปดาห์ที่ ๑๖ ๔. งานมอบหมาย และนำเสนอ สัปดาห์ที่ ๒-๓, ๔- ๕, ๖-๗, ๘, ๙-๑๐, ๑๑-๑๒, ๑๓-๑๔ และ ๑๕	๑. ระหว่างเรียนร้อยละ ๔๐ ตลอดภาคการศึกษา ๒. ทดสอบย่อยร้อยละ ๒๐ ๓. สอบปลายภาคร้อยละ ๔๐

๓) การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

ระดับ	ค่าระดับ	เกณฑ์คะแนน
A	๔	๙๐ - ๑๐๐
B+	๓.๕	๘๕ - ๘๙
B	๓	๘๐ - ๘๔
C+	๒.๕	๗๕ - ๗๙
C	๒	๗๐ - ๗๔
D+	๑.๕	๖๕ - ๖๙

D	๑	๖๐ - ๖๔
F	๐	ต่ำกว่า ๖๐

*หมายเหตุ : เกณฑ์การประเมินผลเป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

แผนปฏิบัติงานการทำกิจกรรมกลุ่ม

ธีมเรื่องคือ การนำข้อมูลหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ความหมาย พัฒนาการ แนวคิดของนักสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มาวิเคราะห์เพื่อนำมาออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ทางสังคมศึกษา ด้วยมโนทัศน์ทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มาใช้อ้างอิงสนับสนุนในประเด็นที่นำเสนอทั้งในรูปแบบ PPT และ/หรือ Canva

ขั้นการเตรียมการ

๑. แจกรายชื่อกลุ่มให้อาจารย์ผู้สอน
๒. อาจารย์ผู้สอนรายวิชาชี้แจงลักษณะงานและการประเมินผล
๓. นิสิตและอาจารย์ผู้สอนนัดหมายการพบเพื่อรับคำปรึกษาและคำแนะนำ
๔. นิสิตกำหนดหน้าที่การทำงานของสมาชิกในกลุ่ม ให้รับผิดชอบงานด้านต่างๆ ให้ครอบคลุมด้านต่างๆ ดังนี้ ฝ่ายค้นคว้าหาข้อมูล ฝ่ายเรียบเรียงข้อมูล ฝ่ายจัดทำเนื้อหาสำหรับนำเสนอ ฝ่ายศิลป์และฝ่ายการผลิตสื่อ
- ฝ่ายนำเสนอข้อมูล
๕. นิสิตกำหนดหัวข้อเรื่องที่ดำเนินการ – ส่งแผนผังหน้าทำงานของสมาชิกในกลุ่ม
๖. นิสิตวางแผนการปฏิบัติงาน – ส่งรายละเอียดแผนการปฏิบัติงานของกลุ่ม
๗. นิสิตประชุมร่วมกับอาจารย์ผู้สอนเพื่อรับข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน – นิสิตต้องค้นคว้าหาข้อมูลและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องหรือหัวข้อที่จะดำเนินการมาส่งด้วย ทั้งนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตอาจกำหนดรูปแบบช่องทางในการติดต่อนิสิตผ่าน Online ในรูปแบบต่างๆ เช่น Zoom, Line, Google Meet โดยอาจจะมีการนัดพบนิสิต Onsite ภายในพื้นที่มหาวิทยาลัย

ขั้นดำเนินการ

๘. นิสิตดำเนินการจัดทำ (ร่าง) นำเสนอผลงานและ Script ของ ที่จะนำเสนอในงานในแต่ละกลุ่ม
๙. นิสิตประชุมร่วมกับอาจารย์ผู้สอน เพื่อรับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานและแก้ไข (ร่าง) ผลงาน และจัดทำสื่อเสนองาน

ขั้นประเมินผล

๑๐. นิสิตแต่ละกลุ่มโพสต์ไฟล์นำเสนอ เข้า Google Classroom
๑๑. นิสิตทุกคนรับฟังการนำเสนอ ในช่วงเวลาเรียนในชั้นเรียน โดยจะมีการเช็คชื่อนิสิตที่เข้าร่วมฟังการนำเสนอ
๑๒. อาจารย์ผู้สอนประเมินผลคะแนนตามเกณฑ์ Rubrics ที่กำหนด
๑๓. อาจารย์ผู้สอนสรุปผลสะท้อนกลับ (Feed Back) ของการเรียนรู้ของนิสิตในภาพรวมในคาบสุดท้ายของการเรียนรายวิชา

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. ตำราและเอกสารหลัก

พระเทพปริยัติโมลี. (๒๕๖๐). **หลักสูตรบาลีไวยากรณ์และหลักสัมพันธ์**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพฯ: สำนักเรียน วัดโมลีโลกยาราม.

พระมหาธิพิงศ์ อุตตมปญโญ. (๒๕๕๖). **ไวยากรณ์บาลีเบื้องต้น พื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ภาษาบาลีเป็นประเพณีของชาวไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ: มหาบาลีวิทยาลัย.

พระมหานิยม อุตตโม. (๒๕๔๔). **หลักสูตรย่อบาลีไวยากรณ์**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. ขอนแก่น: หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

๒. เอกสารและข้อมูลเสนอแนะ

กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า. (๒๕๔๓). **บาลีไวยากรณ์วชิวิภาค ภาคที่ ๒ นามและอักษยศัพท์**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏ.

กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า. (๒๕๔๓). **บาลีไวยากรณ์วชิวิภาค ภาคที่ ๒ อาษยาดและกิตก์**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏ.

กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า. (๒๕๔๓). **บาลีไวยากรณ์วชิวิภาค ภาคที่ ๒ สมาสและตัทธิต**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏ.

กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า. (๒๕๔๓). **บาลีไวยากรณ์วชิวิภาค ภาคที่ ๒ สมัญญาภิธานและสนธิ**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏ.

พระมหานิยม อุตตโม. (๒๕๔๓). **บันทึกบทเรียนบาลีไวยากรณ์**. ขอนแก่น: หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

๓. ทรัพยากรอื่น ๆ

- เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อในรายวิชา เช่น google, wikipedia, คัมภีร์อภิธานปิฎก และคัมภีร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง, คำอธิบายศัพท์เฉพาะทางภาษาบาลี

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ดำเนินการดังนี้

๑. นิสิตประเมินการเรียนการสอนผ่านแบบประเมินในระบบประเมินออนไลน์ของมหาวิทยาลัย
๒. นิสิตสะท้อนคิดระหว่างการจัดการเรียนการสอน
๓. การสนทนากลุ่มระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

การประเมินการสอน ดำเนินการดังนี้

๑. การประเมินจากผลการเรียนของนิสิต
๒. นิสิตประเมินอาจารย์ผู้สอน ด้วยวิธีประเมินผ่านระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัย
๓. อาจารย์ผู้สอนประเมินตนเอง

๓. การปรับปรุงการสอน

๑. ให้นิสิตแสดงความคิดเห็นหรือกรอกแบบสอบถาม เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนต่อไป
๒. ให้นิสิตประเมินการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีประเมินผ่านระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัย
๓. อาจารย์สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิจัยกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการสอนต่อไป
๔. เข้าร่วมกิจกรรม ทัศนศึกษาดูงานในองค์กรเครือข่าย หรือประชุมสัมมนาเพื่อให้เกิดทักษะที่หลากหลาย

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในรายวิชา

๑. การสอบข้อเขียน
๒. ประเมินจากผลงานมอบหมายของนิสิต

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมินและทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอนและรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

๑. ปรับปรุงลักษณะการจัดการเรียนการสอน ตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ได้แก่ การปรับปรุงสื่อการสอน และเนื้อหาใหม่ให้ทันสมัยอยู่เสมอ
๒. ข้อมูลการปรับปรุงในหมวดนี้จะนำไปใช้ปรับปรุงการจัดทำรายละเอียดรายวิชาในรอบถัดไป
๓. อาจารย์ผู้สอนนำข้อคิดเห็นการประเมินจากนิสิตมาเป็นข้อพิจารณาในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษาหน้า พร้อมบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
๔. ปรับปรุงรายวิชาทุก ๔ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์